

Protokol fra

Møde i Det Sydslesvigske Samråd
tirsdag den 22. marts 2016 kl. 18.30 på Flensborghus

Til stede: Jon Hardon Hansen, Gitte Hougaard-Werner, Jens A. Christiansen, Christian Jürgensen, Bjarne Truelsen, Jens M. Henriksen, Peter Lynggaard Jacobsen, Jytte Nickelsen, Udo Jessen, Lars Kofoed-Jensen, Randi Kuhnt, Tom Petersen, Anders Kring, Flemming Meyer, Martin Lorenzen, Gerd Pickardt, Kirsten la Cour, Henrik Becker-Christensen, Bahne Bahnsen

Afbud: Kirstin Asmussen, Viggo Jacobsen, Birgit Jürgensen-Schumacher, Manfred Nissen

Referent: Jette Hanisch

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Spørgetid
3. Godkendelse af protokollen af 3. december 2015
4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
5. Meddelelser
6. Ny samarbejdsaftale for Samrådet – drøftelse og endelig vedtagelse
7. Flygtninge- og migrantkrisen og det dansk-tyske grænseland v/SSW og SSF
8. Emneforslag til kontaktudvalgsmødet onsdag den 20. april 2016
9. Tjenestefri for ansatte i forbindelse med mindretalsarrangementer v/SdU
10. Præsentation af puljeprojekter støttet af Sydslesvigudvalget
11. Budgetkoordinering 2017
12. Eventuelt
13. Lukket møde

Man synger: En kedsom vinter gik sin gang.

1. Valg af ordstyrer

Jens A. Christiansen vælges som ordstyrer.

2. Spørgetid

Lene Bastiansen spørger, hvornår Samrådet behandlede flygtningeproblematikken og beder om at få oplyst status på Samrådets, dvs. foreningernes indsats på området. Hertil svarer ordstyreren, at Samrådet havde emnet på dagsorden den 13. oktober, og at det i dag behandles under punkt 7 "Flygtninge- og migrantkrisen og det dansk-tyske grænseland".

3. Godkendelse af protokollen af 3. december 2015

Den udsendte protokol godkendes.

4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Anders Kring beder om, at punkt 9 "Tjenestefri for ansatte i forbindelse med mindretalsarrangementer" tages af dagsordenen og først behandles på næste møde, idet problematikken er mere komplekst end først antaget. Derefter rykker de efterfølgende punkter en plads op. Der er intet punkt under lukket møde.

5. Meddelelser

Dansk Centralbibliotek:

- Biblioteket har gennemført en brugerundersøgelse, hvor 932 personer deltog. Tak til SSF og Skoleforeningen for at returnere spørgeskemaerne. Interessant for os her ved bordet er spørgsmålet om bibliotekets placering, hvor 52 pct. synes at biblioteket skal blive, hvor det er. For 18 pct. var dette spørgsmål ikke relevant, det drejer sig sikkert om brugerne af bogbusserne. 7 pct. var for gågaden hhv. Waldstrasse. M.h.t. parkeringspladser svarede 65 pct., at forholdene ikke er gode nok men vigtige. Dette må vi tage højde for, hvis vi går i gang med noget nyt eller en renovering. Vi er meget glade for den store respons.

SSF:

- Mindretalenes Hus: Vi er i gang med at rejse midler til en renovering af pakhuset, der vil koste 2,7 mill. euro. Renoveringen skal til lige dele finansieres via danske og tyske midler. Indtil videre har vi kun fået midler fra tysk side, idet vi har fået 600.000 euro fra Berlin og 274.000 euro fra Flensborg by, i alt 874.000 euro. Vi arbejder på at få midler fra dansk side, hvilket ikke er så nemt. Generalsekretæren har bl.a. præsenteret projektet i Statsministeriet. Vi håber på at tage til København sammen med forbundsregeringens mindretalskommitterede Hartmut Koschyck og BDN for at forklare sagen for relevante politiske aktører. Visionen er, at vi er færdige med projektet i 2020, passende til 100-året for det danske og det tyske mindretals oprettelse.

- Ved FUEV-kongressen i Breslau i maj måned bliver der sandsynligvis kampvalg om præsidentposten. Hans Heinrich Hansen træder tilbage efter 9 år på posten, og de to nuværende vicepræsidenter Loránt Vincze fra det ungarske mindretal i Rumænien og vores Dieter Paul Küssner stiller op. Mindretalsrådet i Tyskland har på sit sidste møde i Heidelberg enstemmigt peget på Dieter som efterfølger for Hans Heinrich Hansen. BDN, som sidder i AGDM – Arbeitsgemeinschaft Deutscher Minderheiten (12 tyske mindretal i Europa) – vil tale med disse mindretal for også at hente støtte dér til Dieters kandidatur.

Bahne Bahnsen kan ikke genkende, at mindretalsrådet enstemmigt har peget på Dieter Paul Küssner. Man blev orienteret om, at der er to kandidater, men man pegede ikke enstemmigt på en kandidat.

Jens A. Christiansen oplevede det som en almindelig opbakning til vores kandidat, men der var ingen afstemning.

- SSF er igen involveret i Folkemødet på Bornholm. Vi er i år gået ind i et samarbejde med en række andre folkelige foreninger, f.eks. Grundtvigsk Forum, Efterskoleforeningen, Friskoleforeningen, et privat konsulentfirma og selvfølgelig Grænseforeningen. I år har vi kun 3-4 slots, der arrangeres i samarbejde med Grænseforeningen og Sydslesvigudvalget. De kommer bl.a. til at handle om populært sagt Danmark i Europa, Europa i Danmark, også set fra en mindretalspolitisk vinkel og grænselandet. Omkring det at kultur- og sprogrænser bliver mere flydende, prøver vi at bringe vore erfaringer i spil, og det ser ud til, at vi får nogle vigtige ministre til at deltage i disse debatarrangementer. Selv om der i år ikke bliver behov for, at så mange deltager på arrangørsiden, opfordres til, at man alligevel deltager og bliver en del af folkemødet og prøver at opbygge et netværk med andre organisationer end lige dem, der har med grænselandet at gøre.
- Integrationsudvalget – Arbejdsgruppen til styrkelse af det folkelige arbejde og fællesskabet – holder møde den 12. april.

Dansk Kirke i Sydslesvig

- Danske Kirkedage finder i år sted 5.-8. maj i København og kaldes "Himmelske dage". Dagene har før været samlet i f.eks. Idrætscentret i Haderslev eller i Kongrescentret i Ålborg, men i år har man valgt at sprede arrangementerne rundt omkring på forskellige pladser i hele byen.

Dansk Skoleforening

- Skoleforeningen sender Sydslesvigman til Europeada i Sydtyrol. Vi har hidtil kun fået positive tilbagemeldinger på deres tilstedeværelse, de er synlige, friske og kommer med musikalske indslag.

SSW:

- EFA's årlige kongres afholdes på Korsika 1.-3. april, hvor Flemming Meyer deltager fra SSW og Anna Schibelle fra SSW-U. SSW har denne gang fire resolutioner, 3 sammen med SP og 1 alene. Flemming Meyer har ved flere lejligheder anket over, at regionalpartierne spiller en for stor rolle på dagsordenen i forhold til mindretalspartierne,

og derfor har EFA's bestyrelse opfordret til, at én fra SSW kandiderer til bestyrelsen. Dette er en enestående chance, så SSW foreslår Flemming Meyer med Anke Spoorendonk som suppleant.

- SSW's lovforslag "Gesetz zur Stärkung autochtoner Minderheiten" har været til høring i landdagen, og meget tyder på, at den del, der omhandler dansk som forhandlingssprog inden for landsforvaltningen, højst sandsynligt kan vedtages med stort flertal. Nogle kommuner var bange for, at det ville komme til koste kommunerne penge, og repræsentanten for Slesvig-Flensborg amt bemærkede, at "så må vi jo ansætte folk, der kan dansk".

Friisk Foriining

- 18.-19. april afholder nordfriserne og østfriserne mindretalsrådsmøde med Hartmut Koschyck. Som altid skal der behandles budgetter, idet de ikke er store nok. Man har i den sammenhæng allieret sig med nogle forbundsmedlemmer i Østfrisland. Et andet emne er, at man - hvor man hidtil har arbejdet med østfriserne i Saterland, der som Friisk Foriining stadig er et intakt folk med sprog etc. - nu vil udvide det østfrisiske område, så dem, vi i dag kalder plattysktalende frisere, bliver en integreret del af det forbundspolitiske arbejde. Det er der mulighed for, da der sidder østfriserne fra dette område i Forbundsdagen, og som man samarbejder med.

6. Ny samarbejdsaftale for Samrådet – drøftelse og endelig vedtagelse

Peter Lynggaard Jacobsen: Der har været diskussion om, hvorvidt der straks skal vælges nyt formandskab, når samarbejdsaftalen forhåbentligt bliver vedtaget i aften. Dette synes vi ligger i aftalen.

Martin Lorenzen beder om, at man gennemgår, hvad forskellen hhv. fremskridtet er i forhold til den gamle aftale. Føler at offentligheden ikke har fået dette oplyst.

Peter Lynggaard Jacobsen: Mener ikke, det er nødvendigt, idet aftalen nu har været tilgængelig i et halvt år.

Jon Hardon Hansen foreslår, at det nye formandskab via en pressemeddelelse informerer offentligheden om det, der er nyt i aftalen.

Kirsten la Cour: Da vi nu har sløjft et dagsordenspunkt, bør der være tid til at kort sammenfatning af aftalen.

Tom Petersen henviser til, at man kunne udsende en pressemeddelelse på samme måde, som man gjorde den 5. december.

Peter Lynggaard Jacobsen: anbefaler, at ordstyreren kort gennemgår aftalen. Det har været hårdt arbejde, men vi er kommet frem til et resultat, vi kan være bekendt.

Jens A. Christiansen gennemgår aftalen:

- Der er stadig tale om selvstændige og ligeberettigede foreninger og institutioner. Det betyder, at Samrådet som sådan ikke har kompetence til at træffe beslutninger, men har virkekraft alt efter de enkelte foreningers og institutioners ønske og muligheder for at blive enige om dette eller hint. I princippet er Samrådet stadig et dialogforum.
- Man har besluttet, at de deltagende foreninger og institutioner kaldes medlemmer, og hvert medlem (forening/institution) har én stemme på trods af, man er repræsenteret ved 2 folkevalgte og 1 forvaltningschef. I alt er der 9 stemmer.
- I forhold til organisationer tilsluttet Sydslesvigsk Forening er der en tillægsprotokol, der pålægger disse i løbet af de næste 3 år at overveje deres position i forhold til SSF og Samrådet.
- Punktet varetagelse af det danske mindretals interesser i bestemte overordnede mindretalsspørgsmål findes også i den nuværende aftale. En del af de "udenrigspolitiske" emner er delt ud på de foreninger, der har den udadvendte ageren i de enkelte spørgsmål, her bl.a. SSW og SSF. Med hensyn til arbejdet med FUEV, EFA, Europarådets rammekonvention for nationale mindretal og Europarådets sprogcharta er de berørte organisationer forpligtet til at orientere Samrådet forud for et evt. møde. Et nyt område er her grænselandets kirkeforum, som falder i DKS' ressort.
- Nyt er, at man vil arbejde hen imod, at man ved almindeligt flertal beslutter anbefalinger ang. følgende emneområder:
 - Fælles mission og vision for det danske mindretal.
 - Fælles sprog- og værdipolitik på tværs af foreningerne og institutionerne.
 - Overordnet kommunikationsstrategi.
 - Høringer i forbindelse med sprogcharter og rammekonvention.
 - Koordinering i forhold til Sydslesvigudvalget og myndigheder.
 - Anlæg og budgetoversigt.

Dette er delvist nye punkter, hvor Samrådet giver hinanden hånd på, at her vil man arbejde på at nå frem til resultater på baggrund af almindeligt flertal.

- En gang årligt gennemfører Samrådet en Sydslesvig-konference, hvor man sætter forskellige temaer og spørgsmål til debat, og hvor Samrådets formandskab orienterer om rådets arbejde i det forløbne år.
- Den tidligere habilitetsregel, hvor man skelner skarpt mellem hvem, der repræsenterer en forening samtidig med at vedkommende også sidder i den ledende styrelse i en anden forening, er taget ud af aftalen.
- Samrådets sekretariat ligger permanent hos SSF, Dansk Generalsekretariat.
- Formand og næstformand udpeges ikke længere via rotationsprincippet, men vælges for to år ad gangen og kan genvælges op til 2 gange.
- Man respekterer de forskellige portefølje-områder hos de respektive foreninger og institutioner, men Samrådet tager sig af visse repræsentative opgaver, erfaringsmæssigt ikke mindst i forhold til Sydslesvigudvalget og i relation til danske myndigheder, herunder også besigtigelsesturen, som Skoleforeningen fortsat er tovholder på.
- Spørgetiden på samrådsmøderne flyttes til sidst på dagsordenen, så der kan spørges ind til selve mødet.

Ordstyreren gør opmærksom på et par redaktionelle rettelser. Under punkt 2. Formål, 3. bullit står "efter aftale med de berørte foreninger og institutioner at varetage enkelte organisationers interesser efter aftale." Det sidste "efter aftale" slettes. Under punkt 4. Konstituering og formandskab. Her står "Formand og næstformand stilles af forskellige medlemmer." Dette bør ændres til "Formandskabet stilles af forskellige medlemmer" og sætningen "Formandskabet konstituerer sig på et møde i januar" bør slettes.

Afstemning: Samarbejdsaftalen vedtages enstemmigt uden modstemmer og afholdelser (applaus).

Valg af formandskab:

Der er enighed om, at der vælges et formandskab for indeværende år, og at der vælges nyt formandskab pr. 1.1. 2017 for en regulær periode.

Peter Lynggaard Jacobsen foreslår Christian Jürgensen fra DCB som formand, idet Christian er sydslesviger, tysktalende og har en god baggrund som formand for en mindre forening.

Christian Jürgensen vælges enstemmigt som formand for Samrådet for resten af 2016 (applaus).

Peter Lynggaard Jacobsen foreslår Jon Hardon Hansen fra SSF som næstformand.

Jon Hardon Hansen vælges enstemmigt som næstformand for Samrådet for resten af 2016 (applaus).

7. Flygtninge- og migrantkrisen og det dansk-tyske grænseland v/SSW og SSF

Flemming Meyer: Antallet af flygtninge er for nedadgående. I årets første 3 måneder er 4.719 flygtninge kommet til Slesvig-Holsten, sidste år kom ca. 55.000 flygtninge. En del af dem er registreret i Slesvig-Holsten men fordelt på andre forbundslande, og det endelige tal ligger på ca. 35.000. I år vil vi nok komme op på ca. 20.000, men det er usikkert, idet vi ikke helt ved, hvorfor tallet er gået tilbage. Helt konkret har det betydet, at vi ikke mere har det hårde pres, der var i efteråret. Landet Slesvig-Holsten har været godt rustet, idet vi allerede under budgetlægningen for 2015 var fremadskuende. Forbundsregeringen havde forudsagt, at vi ville få 15.000 flygtninge i 2015, hvor vi gik ud fra og budgetterede med 25.000. Det betød, at vi stod økonomisk bedre rustede til at klare problemerne. I dag har vi en situation, hvor vi oplever, at kommuner ringer til os og spørger, hvor flygtningene bliver af. De var indstillet på og havde indrettet sig på, at de kom. Det viser, hvor fornemt det egentlig er i Slesvig-Holsten. Jeg vil gerne sige tak til alle de mange ulønnede og lønnede kræfter, der har været med til at skabe et sådant klima, at flygtningene bliver budt velkommen i Slesvig-Holsten. Vi skal hele tiden tænke på, at det er mennesker i nød, og vores humane indstilling byder os, at mennesker i nød skal behandles ordentligt og de skal bydes ordentlig velkommen. Det er forfærdeligt, når man skal forlade sin hjemstavn, men det er endnu værre, hvis man så kommer et sted hen, hvor man bliver misagtet og set ned på. Systemet er sådan, at når man kommer her, skal man tilbringe de første 6 uger, registreres og undersøges medicinsk i et modtagecenter. Her starter man også sprogundervisningen, og man skal finde ud af de enkeltes kvalifikationer, så de lettere kan integreres på arbejdsmarkedet. Den oprindelige tanke var, at de mennesker, der ikke bliver anerkendt som flygtninge, skulle sendes hjem igen via disse modtagecentre, men det kan ikke lade sig gøre. BAMF (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge) afgør, hvem der skal finde ud af, om disse mennesker har status som flygtninge, og de er langt bagud med at bearbejde disse ansøgninger. Det tager som regel 8 måneder at bearbejde en ansøgning, og mange må vente så længe på at få at vide, om de kan blive eller skal sendes hjem igen. Også disse mennesker har krav på en ordentlig behandling, det er helt klart. Vi er en retsstat, og alle der kommer her, har krav på at få deres individuelle forhold undersøgt. Så selv om man nu for at lette på situationen erklærer en hel del lande for "sichere Herkunftslander", har man krav på at få sine individuelle forhold

undersøgt. Selv om man måske betragter Tyrkiet som et "sicheres Herkunftsland" er det spørgsmålet, for hvem er det sikkert? Jeg tvivler på, at det er sikkert for kurderne. Sidste år havde vi det problem, at vi ikke havde nok modtagecentre, nu har vi 14 centre med plads til 12.752 flygtninge. Det er mere, end vi har brug for for tiden, så vi har endda kunnet tilbyde Hamborg at sende flygtninge til Bad Segeberg. Efter de første 6 uger i et modtagecenter skal flygtningene integreres ude i kommunerne, og også dér klarer vi os utroligt godt i Slesvig-Holsten. En af de vigtigste ting i forbindelse med integration er sproget. Vi har ansat mange DAZ (Deutsch als Zweitsprache) –lærere, der er oprettet DAZ-centre, og næsten alle skolepligtige og unge gennemgående kan få sprogundervisning i disse centre, som til dels også er tilknyttet skoler og erhvervsskoler, så man kan få sprogundervisning på forskellige niveauer. Det næste er så integration på arbejdsmarkedet, og også der er der mange tiltag, der hjælper folk med at blive integreret. Meget vigtigt er, at vi giver folk mulighed for at vise, hvilke kvalifikationer, de har, så de kan komme ind de rigtige steder. Der opstår så selvfølgelig problemer hen ad vejen, f.eks. på boligmarkedet, hvor der var problemer i forvejen. I mange byer er der stor mangel på billige små lejligheder, og priset stiger nu yderligere. Derfor er det nødvendigt at styrke det sociale boligbyggeri, og landet frigiver nu en større pulje til dette byggeri. Vi ændrer også på lovgivningen, så der lempes lidt på byggekravene uden at slække på sikkerheden og standarden. Der er jo en grund til, at man har stillet så høje krav både m.h.t. sikkerhed, energi og barrierefrihed, og dette må også gælde for flygtninge. Sådant er situationen i store træk for øjeblikket, men ingen af os kan overskue, hvordan det vil se ud i fremtiden. Man kan måske forudse, at kriserne vil aftrappes i nogle områder, men man kan også se, at andre områder i f.eks. Afrika vil få problemer. Vi kommer nok til at leve med flygtningestrømme også i fremtiden. Flygtningene har også positive effekter. De nye arbejdsløshedstal er hos os så lave som senest for 20 år siden. Mange af de nye – skatte- og socialafgiftspligtige – arbejdspladser står i forbindelse med flygtninge.

Jens A. Christiansen: Emnekredsen blev drøftet på det seneste mindretalsrådsmøde i Heidelberg, og situationen omkring migranter og flygtninge og dermed også den politiske stemning mærkes ikke mindst af de mindretal, der i forvejen er udgrænsede. Det danske mindretal lever i den sammenhæng i et slaraffenland, mens sinti og roma har helt andre udfordringer, og den diskrimination, de i forvejen er udsat for, forstærkes i visse situationer. Selv sorberne har i Bautzen oplevet at blive presset i forhold til en stigende racistisk tone i samfundet og den samfundspolitiske debat. På mødet drøftede vi periferisk, hvordan situationen med migranter og flygtninge vil udvikle sig i forhold til de fire anerkendte nationale mindretals status og position og hvordan netop mindretallene kan håndhæve balancen imellem retten til at afgrænse og beskytte sig, altså mellem at have retten og næsten pligten til at have front og samtidig at bygge bro og forbinde og tage et forpligtende ansvar i forhold til det brede samfund. Vi bør jo dybest set have de største erfaringer med, hvordan vi beskytter vores værdisæt. Denne diskussion bliver vi også nødt til på et tidspunkt at tage internt i mindretalsrådet, for også at finde ud af, hvordan vi engagerer og positionerer os som borgere i Tyskland i forhold til de samfundspolitiske udfordringer, der er, samtidig med, at vi også holder fanen højt i forhold til vore rettigheder til ligestilling og til særbehandling. Det er en diskussion og en balancegang, som vi sikkert skal overveje nogle gange, for det kan godt opleves som et dilemma. Vi går selv på gaden for retten til ligestilling, anerkendelse, respekt og retten til at tale dansk på trods af, at vi lever i et tysk samfund. Den ret skal jo også gives de eventuelle nye mindretal, der kommer, men den skal også forstås sådan, at der er grænser for, hvor meget et mindretal kan forpligtes til i forbindelse med f.eks. at integrere folk, der kommer med en helt anden kultur og dybest set jo ikke flygter for at søge det danske mindretal, men for at finde ly i det tyske samfund. Det er problemstillinger, vi også

må beskæftige os med, selv om de er vanskelige at håndtere. Jeg ved ikke, hvorvidt disse problemstillinger indgår i den politiske dagligdag i landdagen og SSW-fraktionen. Man burde måske overveje at diskutere, hvordan vi forholder os, hvis situationen udvikler sig i en retning, der måske ikke er så heldig.

Flemming Meyer: For tiden er det en meget abstrakt diskussion. For tiden ser jeg ikke de flygtninge, der søger ind og vil integreres efter vore regler.

Udo Jessen: Emnet har jo beskæftiget os i længere tid, og vi har haft det på dagsordenen i Samrådet, hvor vi gennemgik vore muligheder og begrænsninger. Vi kom jo alle med det samme svar, at begrænsningerne ligger i, at vi er et mindretal og skal følge vore vedtægter og bruge de midler vi får vedtægtsbestemte. Fordi en enkelt person rejser spørgsmålet i et læserbrev, er det jo ikke folkets mening. Skoleforeningens konkrete svar er, at selvfølgelig er vi en del af det store samfund, og alle vore institutioner har på en eller anden måde været aktiv på det humanistiske område. Organisationen som sådan har åbnet dørene for f.eks. tyskkurser i fremmed regi, hvor vi lægger lokaler til og byder på kaffe og småkager. Skoleforeningen har et antal bygninger, som vi grundet vor egen økonomiske situation ikke benytter i de næste par år, og som vi derfor kan stille til rådighed. Presset er ikke så stort som det har været. I Flensborg og i Harreslev er man taknemmelig for det, vi kan tilbyde, men f.eks. i Tønning har man selv uudnyttet kapacitet. Men vi tilbyder hjælp, hvor det er muligt. Hvis en familie i enkelttilfælde banker på døren og forholdene med opholdstilladelse etc. er afklaret, så er det som i alle andre tilfælde en enkeltvurdering, men der er ikke den store søgning, hvad der jo også som allerede nævnt ligger i sagens natur. Flensborg Avis har været flinke til at bringe små historier fra de enkelte tiltag rundt omkring.

Peter Lynggaard Jacobsen: Har læst, at i Sverige afvises 2/3 hhv. 3/4 af asylansøgerne og sendes tilbage. Hvordan ser det ud i Slesvig-Holsten?

Flemming Meyer: Hos os ønsker flere frivilligt at vende tilbage, end der afvises. Dem skrives der bare ikke så meget om, og man glemmer, at en hel del frivilligt tager hjem igen. Som nævnt tager det utroligt lang tid hos os, inden man får afklaret, om en person har krav på asyl, eller om vedkommende skal sendes hjem igen. I 2015 er højst et par hundrede blevet afvist.

Bahne Bahnsen: Vi er jo mindretal i Europa, og vi er europæer, og jeg er dybt bekymret ikke kun på Europas vegne men også på mindretalenes vegne i Europa i forhold til det, der sker nu. På det tidspunkt rammer det måske ikke kun sinti og roma men også her hos os. Vi har haft vores europæiske kultur med fred, frihed og velstand nu i 70 år. Vi har kulturelle og sociologiske traditioner, der er 70 år gamle, og vi møder nu en kulturkonfrontation af en anden civilisation, der er mere end 1000 år gammel. Så sent som i dag har vi set, hvilken kultur-nihilisme vi møder i forhold til den arabiske verden. Det er fint og prisværdigt, at vi tager godt imod de mennesker, der kommer, men vi skal så sandelig også vurdere, at vi står svagt i Europa. Romani Rose gav også udtryk for denne bekymring i forhold til sinti og roma. Jeg savner en intellektuel europæisk, tænkende elite, der tager stilling til disse ting, vi står med i forhold til vores civilisationsmæssige konflikt til den arabiske verden, og hvordan vi takler araberne. Hvis vi ser på velstandsniveauet, er den arabiske verden rigere end vi, men vi har med mindre velstand på 70 år skabt en bedre fordeling og bedre sociale omstændigheder, end de har på 1000 år. Spørgsmålet er, om det er deres eller vores problem. Man ser for lidt kritisk påtale af den arabiske verden i forhold til, hvilken desaster de er inde i, en total nedsmeltning af kulturen. Jeg ser ingen politikere, hverken i Slesvig-

Holsten eller i Europa, der kan give udtryk for, hvad vi skal gøre ved denne situation. Og det efterlader os for så vidt i et kaos og i et vakuum.

Jens A. Christiansen: Netop derfor er det vigtigt, at vi denne sammenhæng drøfter den såkaldte idealisme. Vi behøver jo ikke altid først reagere, når der er noget, der skal reageres på, vi kan prøve på at se, hvordan vi kan analysere situationen og indbringe det danske mindretal og vores almindelige borgerlige grundværdier i dette spørgsmål. Det er noget, der virkelig berører os som mindretal i denne meget krisebetonede situation i Europa, der langt fra er overstået. Det skal først bevises, at det, man besluttede forleden, kan realiseres, og det tager mange måneder.

Flemming Meyer: Jeg ville ikke give udtryk for, at det ikke berører os. Jeg mener i høj grad, at vi som mindretal er dybt engageret. Vi er jo stærke, hvad vores egen identitet angår, det er altid den tyske side der nærmest har set os som en trussel, selv om de er langt flere. Vi har klaret balancegangen og er blevet en integreret del i samfundet uden at have ladet os assimilere. Derfor kan jeg ikke se en trussel i de andre kulturer, der nu kommer. Jeg tror, vi kan byde på meget som mindretal, og det kan godt være, at Bahne har ret i, at vi i højere grad skal blande os i filosofisk debat, men den har været død i mange år. Måske trænger vi til en sådan debat, men for tiden står vi altså også over for mange konkrete opgaver, der skal løses, og vi har været dygtige til at finde gode og bæredygtige løsninger.

Jens A. Christiansen: Det kan jo ikke komme bag på nogen, at det danske mindretal har integreret sig. Det er fordi vi har kunnet kæmpe os til retten for at dyrke vores sprog og kultur og dermed i en vis forstand berettiget afgrænset os i forhold til den tyske flertalskultur. Det er front. Samtidig har vi kunnet agere på broen. Hvis den tyske stat kommer så meget under pres, at man spørger ind til, hvad mindretallet gør, skal man ikke udvikle en falsk solidaritet ved at vi åbner os. Adgangen til det danske mindretal er selvfølgelig bekendelsen til dansk sprog og kultur, og vi har rigeligt at gøre med integration, jf. integrationsudvalgets møde i april. Det er legitimt, og vi har pligt til at tænke over, hvor meget vi kan åbne i forhold til at kunne holde vort kulturelle værdifællesskab intakt.

Jon Hardon Hansen: I mindretalsrådet var sinti og roma og sorberne ikke så bekymrede over forskellen på den kristne og den muslimske verden men mere over, at flygtningeproblematikken skaber usikkerhed i Tyskland og Europa, driver højreradikale strømninger frem og giver AfD og andre medvind. Sinti og roma oplever tilsyneladende en hverdag, hvor de er bekymrede for, om de kan komme helskindede hjem, og sorberne bliver pryglet af højreradikale kræfter, som vokser på grund af flygtningeproblematikken, som man tilsyneladende ikke kan få styr på. Flemmings udsagn om situationen i Slesvig-Holsten lyder meget betryggende, men de to nævnte mindretal føler sig truede og ser også vores demokratiske grundværdier og vores retsstat truet, fordi man oplever, at fremmedfjendskhed blive salonfähig i vores samfund. Man oplever, at der bliver sat ild til f.eks. Husarenhof og tilskuerne buher ad brandvæsenet og applauderer ad dem, der har sat ild til bygningerne. Her bliver der virkelig vendt op og ned på godt og ondt og på vores demokratiske frihedsværdier. Det er helt konkrete bekymringer, som vi måske også kan blive konfronteret med ved næste valg, at AfD f.eks. bliver valgt ind i landdagen med et tocifret procenttal. Diskussionen er også relevant for os, selv om vi er to velbjærgede og velintegreerede mindretal, som ikke skal frygte at skulle forsvare vores demokratiske værdier i vores verden.

Bahne Bahnsen: Vi kan ikke som mindretal blive ved med bare at åbne op, det kan Tyskland og Europa heller ikke. Vi har også en forpligtelse over for vores egne borgere til at få den

fantastiske udvikling, vi har gennemgået i de sidste 70 år til at beskytte os i forhold til anderledes indtrængende kulturer. Spørgsmålet er, hvordan vi beskytter os i forhold til disse ting? De europæiske politikere har ikke fattet deres egen Schengen-aftale. Man har indført en aftale med indre åbne grænser, og så har vi ydre åbne grænser, hvilket er kulturcivilisatorisk vanvid. USA har også åbne indre grænser, men de ydre grænser er lukkede. Europa har også en forpligtelse til at beskytte sine ydre grænser, og vi skal også deltage i denne debat. Vi skal hjælpe og være åbne og gøre alt, hvad vi kan for, at de mennesker, der kommer her, får en god oplevelse. Men vi skal passe på, at det vi nu er på vej ind i ikke sætter alt det over styr, som vi har opbygget.

Martin Lorenzen: Vi har ikke den store indflydelse på, hvor mange flygtninge, der kommer, og vi må se, om den trufne aftale virker. Støtter Jon i, at det handler om, at selv om man måske har en legitim kritik af den førte flygtningepolitik, må det ikke føre til, at man nedgør andre mennesker, og ikke skelner mellem, om det er flygtninge, udlændinge eller mindretal. Den legitime kritik må ikke føre til, at det er i orden, at mennesker med en anden hudfarve er mindre værd og skal væk. Her har vi som et stærkt mindretal en rolle, og det er godt at mindretalsrådet er enig om, at vi støtter de svage mindretal men også støtter op om, at mennesker, der kommer her, skal behandles ordentligt efter retsstatens regler. Den diskussion er vigtig, vi må godt kritisere, men det må ikke føre til et hadsamfund. På lang sigt vil det også ramme os som dansk mindretal. Det er en europæisk udvikling, at de kræfter, der mener vi skal have rene, nationale lande, bliver stærkere og stærkere. Alle mindretal i Europa vil således få et problem.

Flemming Meyer: Vi har været medskyldige i, at der kom så mange flygtninge, og grunden til at tallet pludselig steg var, at det internationale fællesskab halverede tilskuddene til de lande, der havde de store flygtningestrømme, og man kunne have undgået situationen. Vi skal finde løsninger på den aktuelle situation, hvor folk er i nød og skal hjælpes, men vi skal også arbejde på en langfristet proces om, hvad vi kan gøre, for at få mennesker til at blive i deres hjemstavn. Med den nuværende globalisering kan man ikke tro på, at man kan blive ved med at opretholde en fattig og en rig del af jorden med en så skæv fordeling, uden at der sker noget. Med hensyn til at folk føler sig truet, skal man passe på med, at man ikke dyrker angsten. Nogle folk dyrker angsten og får andre til at føle sig truet, hvor der slet ikke er grund til, at man føler sig truet. Et eksempel er svindekødsdebatten i Landdagen, hvor CDU stiller et andragende og suggererer en situation, der slet ikke har bund i virkeligheden. Disse ting er med til at dyrke angsten. På den måde kan de ikke tage stemmer fra AfD, tværtimod. Mange andre partier i Europa har taget fejl og er faldet på næsen.

8. Emneforslag til kontaktudvalgsmødet onsdag den 20. april 2016

Flemming Meyer: I min beretning vil "Gesetz zur Stärkung der autochtonen Minderheiten" spille en rolle. Nu vi har fundet en løsning på delstatsplan, må vi se på, om vi ikke også kan finde en løsning på forbundsplan i lighed med den aftale, sorberne har. Skoleforeningen har givet udtryk for, at der har været problemer med retssager etc. Går ud fra, at SSF bringer Mindretallenes Hus på bane

Jens A. Christiansen: Hvis de enkelte organisationer og institutioner ønsker at få emner med på mødet, bedes disse meddelt Martin Lorenzen i løbet af det næste par dage. Han vil formidle dem til Berlin. Kontaktudvalgsmødet foregår i år i Kiel.

Martin Lorenzen: På kontaktsudvalgmøderne har vi tidligere også altid drøftet, hvis enkelte mindretalsmedlemmer eller organisationer var kommet i klemme, f.eks. i forbindelse med grænsependlere, men her har vi nu regionskontoret. Hvis man har konkrete sager, hvor folk er kommet i klemme, tager vi det gerne op.

9. Præsentation af puljeprojekter støttet af Sydslesvigudvalget

Jens A. Christiansen: Vi har kunnet læse om projekterne i Flensborg Avis.

Lars Kofoed-Jensen: Oplevelsespakker for Sydslesvig er et projekt i samarbejde med andre foreninger, hvor vi p.t. har et stillingsopslag. Derudover et projekt omkring ferieborn, som Grænseforeningen formelt set står for. Vil i den sammenhæng gerne fremhæve kommunikationsnetværket, som vi skal huske at bruge, idet de binder vore organisationer godt sammen. Nogle af projekterne er netop blevet udviklet dér. De har måske også nogle input til f.eks. Folkemødet og andre arrangementer.

Jens A. Christiansen: Kommunikationsnetværket må meget gerne henvende sig, hvis de har input hhv. ønske om at drøfte noget med Samrådet. Styregruppen holder 2 årlige møder med kommunikationsnetværket. M.h.t. puljeprojekter har SSF ét om værditilvækst, sydslesvigeres bidrag til Danmark i form af samfundsøkonomisk afkast, virksomhed, eksport og vækst, som på sæt og vis også flugter med regeringens Tysklandsstrategi. Dette skal forstås på den måde, at projektet, som SSF gennemfører sammen med et konsulentfirma, vil prøve at afdække, hvorvidt der er en værditilvækst ved, at sydslesvigere tager en uddannelse i Danmark og bevæger sig ind på arbejdsmarkedet. Det kan gribes an på mange måder, men målet er at afdække, at vi selvfølgelig de facto er en værditilvækst for det danske samfund og på den måde vil udgøre en rekrutteringsplatform i forhold til danske virksomheder, der vil ind på det tyske marked.

10. Budgetkoordinering 2017

Jens A. Christiansen: Vi har sat os for så vidt muligt at præsentere en koordineret budgetansøgning for Sydslesvigudvalget i forhold til fremskrivningsprocent og eventuelle problemstillinger af budgetmæssig karakter.

Jens M. Henriksen: I den forbindelse vil vi gerne kigge på anlæg. Vi er ved at udarbejde en rapport om bibliotekets fremtid, hvor vi kommer omkring emner som byudvikling, bibliotekets opgave, bæredygtighed og mange spændende begreber, men også kapacitet og driftsbesparelse og –muligheder. Her vil vi komme frem til, at vi har ledig kapacitet på 400-500 kvadratmeter, som andre gerne må bruge på meget favorable vilkår. I forhold til budgetkoordinering må vi se på muligheder for driftsbesparelse. Når man tænker nye eller renoverede anlæg, uanset om de får støtte eller ej, følger der altid en drift. Vi vil gerne lægge op til, at man tænker ind i andre og mere bæredygtige rammer.

Jens A. Christiansen: Efter påske indkalder sekretariatet forvaltningscheferne til et møde om emnet også i forhold til 2017. Foreslår at punktet tages med på dagsordenen til næste samrådsmøde, for den nuværende anlægsplan er ved at være udløbet.

11. Eventuelt

Der er intet under punktet.

12. Lukket møde

Der er intet under punktet.

Mødet slutter kl. 20.10

06. april 2016 JAC/jh